

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Зайцева К. здобувач першого рівня освіти факультету агротехнологій
Миколаївський національний аграрний університет, Україна
Науковий керівник – асистент Гула Л.В.

Стаття присвячена аналізу мотивації навчальної діяльності студентів різних періодів навчання, рівню її сформованості, чинникам, що її формують та її важливості для успішного навчального процесу.

The article is devoted to the analysis of motivation of educational activity of students of different periods of study, the level of its formation, the factors that shape it and its importance for the successful educational process.

На сьогодні перед вищою освітою постають все нові завдання, що пов'язані із новими умовами соціалізації. У тому числі виховання компетентної особистості фахівця, із розвитком таких її якостей, як високий професіоналізм, активність, ініціативність, мобільність, почуття відповідальності, уміння працювати, швидко орієнтуватися в ситуації, приймати самостійні рішення, поважати працю, формувати потребу в постійному оновленні знань і самовдосконаленні, розвивати культуру міжособистісного спілкування [1]. З впевненістю можна стверджувати, що важливу роль у формуванні такої особистості відіграє позитивна мотивація студентів до навчання.

Проблеми формування позитивної навчальної мотивації вивчали та досліджували багато педагогів і психологів. Для визначення ефективності процесу формування позитивної навчальної мотивації студентів важливими є праці Ю. Бабанського, В. Богословського, Л. Василенко, М. Алексєєвої, В. Галузяка, К. Горбунова, Д. Ельконіна, М. Заброцького, С. Максименка, А. Маркової, М. Мільмана, О. Савонько, М. Сметанського, З. Хізроевої, та інших. Питання мотивації діяльності студентів у процесі навчання у закладі вищої освіти при застосуванні різних навчальних завдань досліджують А. Веліховська [1], Л. Горюнова, О. Коваленко, С. Літвінчук, А. Цимбалюк і С. Цимбалюк, Є. Шматков та ін.

Всебічне вивчення причин поведінки людини корелюється з аналізом її потреб та мотивів, які спричиняють конкретні вчинки, поведінку загалом і все це разом характеризує мотивацію. Розглянемо більш детальніше такі поняття, як «потреба», «мотив» і «мотивація», які допоможуть нам проаналізувати роль та чинники мотивації студентів до навчальної діяльності. Потреба – стан індивіда, пов'язаний з відчуттям необхідності в чомусь важливому для існування й розвитку людини. Потреби є джерелом активності людини, завдяки їм здійснюється регулювання її поведінки, визначається спрямованість мислення, емоцій, почуттів і волі. З огляду на потреби, які усвідомлює індивід, він ставить перед собою певні цілі. Можливі варіанти для

досягнення цілей, що забезпечують задоволення потреб, обираються на основі мотивів.

Метою дослідження було вивчення особливостей мотивації навчальної діяльності здобувачів першого та другого рівня освіти інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету (МНАУ). У процесі анкетування було опитано 127 студентів, що навчаються за спеціальністю «Агрономія». Для порівняння мотиваційних компонентів (внутрішньої і зовнішньої позитивної мотивації та зовнішньої негативної мотивації) студентів різних курсів було використано методику К. Замфіра. Результати порівняльного дослідження наглядно представлено на рис.1.

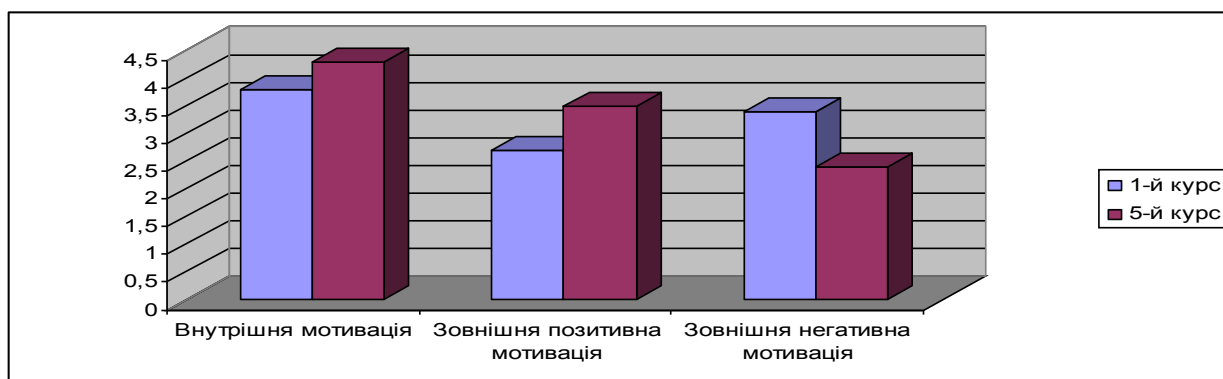

Рис.1 Результати порівняльного аналізу особливостей мотивації студентів

З них видно, що суттєвих відмінностей у внутрішній мотивації здобувачів першого та другого рівня освіти не виявлено. Дослідження показують, що рівень мотивації студентів мало відрізняється одне від одного, проте здобувачі другого рівня освіти значно чіткіше визначають мотиви розв'язання пізнавальних завдань, тобто більше схильні до самостійної пошукової діяльності та краще усвідомлюють необхідність навчатися задля отримання фахової компетентності, професійного становлення та престижу, більше схиляються до наукової діяльності, мають певні професійні вподобання [2].

Приблизно однаково, що у здобувачів першого та другого рівня освіти розвинена пізнавальна мотивація, що досягає доволі високого рівня. Більшість студентів говорять, що вони навчаються, бо їм цікавий їхній фах, або вони зацікавлені у здобутті нових знань [3]. У першокурсників основними факторами мотивації є усвідомлення обов'язку гарно навчатися, щоб не розчарувати своїх рідних, уникати критики викладачів, можливих покарань та всіляких неприємностей, пов'язаних з проблемами у навчанні, одним з найосновніших факторів мотивації як для першокурсників, так і старших студентів є бажання отримувати стипендію. Тому, наявні яскраво виражені фактори негативної зовнішньої мотивації.

Варто зазначити, що отримані в ході дослідження дані можуть бути використані у наступних дослідженнях щодо удосконалення шляхів, методів та засобів ефективної організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Веліховська А. Дидактичні засади формування інформаційного освітнього середовища навчального закладу / А. Веліховська // Нова педагогічна думка. - 2015. - № 2. - С. 183-186.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3778> (дата звернення 21.02.2020).

2. Гула Л. В. Актуальні аспекти організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / Л. В. Гула // Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали конференції. – Миколаїв : МНАУ, 2019.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5969> (дата звернення 21.02.2020).

3. Курепін В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти, уклад. В.М. Курепін, А.Б. Веліховська, К.М. Комісаренко // Перспективна техніка і технології – 2019 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів, м. Миколаїв, 27 вересня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 132 – 134.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6407> (дата звернення 21.02.2020).